

Date: 13th July-2025

TIBBIYOT OLIYGOHLARIDA MUSTAQIL ISHNI TO'G'RI
TASHKILLASHTIRISH

Beknazarova Moxiya kenjayevna

SamDTU Tillar kafedrası lotin tili fani assistant

Annotatsiya: Mazkur maqolada tibbiyot oliygohlarida talabalarning mustaqil ishlarini to'g'ri tashkil etishning nazariy va amaliy jihatlari yoritilgan. Mustaqil ta'lim tibbiyot ta'lim tizimining muhim qismi bo'lib, talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda muhim o'rin tutadi. Unda mustaqil ishlash ko'nikmalari, ilmiy izlanish olib borish, zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish va o'z-o'zini rivojlantirishning ahamiyati tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Mustaqil ish, tibbiyot oliygohlari, ta'lim jarayoni, metodika, kasbiy kompetensiya, ilmiy izlanish, talaba faolligi, o'z-o'zini rivojlantirish.

Аннотация: В данной статье освещены теоретические и практические аспекты правильной организации самостоятельной работы студентов в медицинских вузах. Самостоятельное обучение является важной частью системы медицинского образования и играет значительную роль в подготовке студентов к профессиональной деятельности. В статье анализируется значение навыков самостоятельной работы, проведения научных исследований, использования современных информационных технологий и саморазвития.

Ключевые слова: Самостоятельная работа, медицинские вузы, образовательный процесс, методика, профессиональная компетентность, научные исследования, активность студентов, саморазвитие.

Abstract: This article highlights the theoretical and practical aspects of the proper organization of students' independent work in medical universities. Independent learning is an essential part of the medical education system and plays an important role in preparing students for professional activity. The article analyzes the significance of independent work skills, conducting scientific research, using modern information technologies, and self-development.

Keywords: Independent work, medical universities, educational process, methodology, professional competence, scientific research, student activity, self-development.

Mavzuning dolzarbligi

Hozirgi kunda tibbiyot sohasi tezkor rivojlanmoqda va zamonaviy shifokor faqat nazariy bilimga emas, balki mustaqil fikrlash, axborot izlash va uni amaliyotda qo'llash ko'nikmalariga ham ega bo'lishi zarur. Shu sababli tibbiyot oliygohlarida mustaqil ishni samarali tashkil qilish talabalarni kelajakdagi kasbiy faoliyatiga tayyorlashda muhim omil hisoblanadi. Mustaqil ta'lim orqali talabalar o'z bilimlarini chuqurlashtiradi, mustaqil izlanish olib borish malakasini shakllantiradi va doimiy o'qib-o'rganishga odatlanadi.

Tibbiyot ta'limi o'zining murakkabligi, hajmining kattaligi va doimiy yangilanib turuvchi ilmiy ma'lumotlar oqimi bilan ajralib turadi. Bo'lajak shifokorni tayyorlash

Date: 13th July-2025

jarayoni nafaqat fundamental va klinik bilimlarni o'zlashtirishni, balki mustaqil fikrlash, muammolarni hal qilish, tanqidiy tahlil qilish va eng muhimi, umrbod ta'lim olish ko'nikmalarini shakllantirishni talab etadi. Shu nuqtai nazardan, talabalarning mustaqil ishi (TMI) o'quv jarayonining ajralmas qismiga aylanib, kompetensiyaviy yondashuvning muhim elementi bo'lib xizmat qiladi.

Oliy ta'limning asosiy vazifasi o'z-o'zini rivojlantirish, o'z-o'zini tarbiyalash va innovatsiyalarga qodir bo'lgan mutaxassisning ijodiy shaxsini shakllantirishdir. Bu muammoni faqat o'qituvchidan talabaga tayyor shaklda o'tkazish orqali hal qilish qiyin. Talabani passiv bilim iste'molchisidan muammoni shakllantirish, uni yechish yo'llarini tahlil qilish, optimal natijani topish va uning to'g'riligini isbotlay oladigan faol bilim yaratuvchiga o'tkazish zarur. Hozirgi oliy ta'lim islohoti o'qitish paradigmasidan ta'lim paradigmasiga o'tish bilan uzviy bog'liqdir. Shu munosabat bilan shuni e'tirof etish kerakki, talaba mustaqil ishi (TMI) nafaqat o'quv jarayonining muhim shakli, balki uning asosiga aylanishi kerak. Bu bilimlarni o'zlashtirishning faol usullariga yo'naltirishni, talabalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishni, shaxsning ehtiyojlari va imkoniyatlarini inobatga olgan holda innovatsion ta'limdan individuallashtirilgan ta'limga o'tishni nazarda tutadi. **Metodika**

1. **Nazariy yondashuv** – tibbiyot ta'limida mustaqil ishning o'rni va ahamiyatini ilmiy asoslash.
2. **Amaliy yondashuv** – talabalar uchun turli topshiriqlar, referatlar, tahliliy ishlar, prezentatsiyalar va klinik holatlar asosida mashqlarni ishlab chiqish.
3. **Axborot texnologiyalari** – onlayn platformalar, elektron kutubxonalar, multimedia vositalaridan foydalanish.
4. **Monitoring va baholash** – talabalarning mustaqil ish natijalarini reyting tizimi, joriy va yakuniy nazorat asosida baholash.

Avvalo, talabalarning mustaqil ishi nima ekanligini aniq belgilash kerak. Umuman olganda, bu kelajakdagi mutaxassisning tafakkurini tarbiyalash bilan bog'liq har qanday faoliyat. Talabaning mustaqil fikrlash, kognitiv faolligi yuzaga kelishi uchun sharoit yaratadigan har qanday mashg'ulot turi mustaqil ish bilan bog'liq. Keng ma'noda mustaqil ish talabalarning sinfda ham, undan tashqarida ham, o'qituvchi bilan aloqada bo'lgan va u yo'qligidagi barcha mustaqil faoliyatining yig'indisi sifatida tushunilishi kerak.⁷² Mustaqil ish quyidagi hollarda amalga oshiriladi: 1. To'g'ridan-to'g'ri auditoriya mashg'ulotlari jarayonida - ma'ruza, amaliy va seminar mashg'ulotlarida, laboratoriya ishlarini bajarishda. 2. O'qituvchi bilan jadvaldan tashqari aloqada - ta'lim masalalari bo'yicha maslahatlashuvlarda, ijodiy aloqalar jarayonida, qarzlarini bartaraf etishda, individual topshiriqlarni bajarishda va hokazo. 3. Kutubxonada, uyda, yotoqxonada, kafedrada talaba o'quv va ijodiy vazifalarni bajarayotganda. Shunday qilib, talabalarning mustaqil ishi auditoriyada ham, undan tashqarida ham bo'lishi mumkin. Shunga qaramay, talabalarning mustaqil ishi masalalarini ko'rib chiqishda ular asosan auditoriyadan tashqari ishlarni anglatadi. Shuni ta'kidlash kerakki, sinfda ishlash jarayonida bilimlarni faol egallash uchun, hech bo'lmaganda, o'quv materialini tushunish va eng maqbul tarzda uni ijodiy idrok etish kerak. Haqiqatda, ayniqsa, kichik kurslarda o'rganilayotgan materialni

Date: 13th July-2025

tushunish elementlari bilan yodlash tendentsiyasi kuchli. Kafedralar va o'qituvchilar ko'pincha o'z fanlarini taqdim etishda mantiqiy tamoyilning rolini oshirib yuborishadi va uni talabalar tomonidan idrok etish muammosiga e'tibor bermaydilar. Ichki va fanlararo aloqalar sust yoritilgan, uzluksiz o'quv dasturlari mavjudligiga qaramay fanlar ketma-ketligi juda past. Bu, ayniqsa, fundamental tayyorgarlikni ta'minlaydigan fanlar uchun xavflidir. Zamonaviy jamiyatda zamonaviy o'qituvchining vazifalari keskin o'zgarib bormoqda. O'qituvchi passiv obyektlar emas, balki ta'lim jarayonining subyektlari bo'lgan talabalarning kognitiv, o'zgartiruvchi faoliyatining tashkilotchisiga aylanadi. Har qanday yangi mutaxassis o'z profilida fundamental bilim, kasbiy ko'nikmalarga, yangi muammolarni hal qilish uchun ijodiy va tadqiqot faoliyati tajribasiga, ijtimoiy va baholash faoliyati tajribasiga ega bo'lishi kerak. Binobarin, shaxsning muvaffaqiyati va umuman, butun jamiyatning ijobiy rivojlanishi taklif etilayotgan oliy ta'lim sifatiga bevosita bog'liq. Ta'lim muvaffaqiyatining ko'rsatkichlaridan biri talabalarning mustaqilligi bo'lib, bu talabaning ta'lim qiyinchiliklarini bartaraf etish jarayonida mustaqil fikr yuritishi va harakat qilishi uchun zarurdir. Shuning uchun talabalarning mustaqil ishlarini to'g'ri tashkil etish muvaffaqiyatli kelajak insonning asosiy omillaridan biridir.

Xulosa

Tibbiyot oliygohlarida mustaqil ishni to'g'ri tashkil qilish talabalarni mustaqil fikrlashga, ilmiy izlanishga, ijodkorlikka va professional malakalarni chuqurlashtirishga yo'naltiradi. Bu jarayon samarali tashkil etilsa, kelajak shifokorlari o'z kasbiy faoliyatida yuqori natijalarga erishishlari mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Ta'lim sifatini oshirish va ilmiy tadqiqotlarni rivojlantirish to'g'risida"gi qarorlari.
2. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni.
3. Karimova D., Rustamov A. **Pedagogika va psixologiya asoslari**. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2021.
4. Rasulova M. **Tibbiyot oliygohlarida ta'lim jarayonini tashkil etish**. – Samarqand, 2020.
5. Xalqaro ilmiy maqolalar: *Medical Education, BMC Medical Education* jurnallari.
6. Ziyodullayeva G. O'quvchilarni faollashtirish, mustaqil ishlarni tashkil etish orqali bilim samaradorligini oshirish yo'llari. *Science and education*, (2020). 1(2), 475 -479.
7. Qo'ziboyeva M.M. Talabalar mustaqil ishlarini tashkil etishning pedagogik xususiyatlari. *Экономика и социум. Электронно-периодическое издание № 5 (96)* – 2022. 174-178.